

RAAP België – Rapport 513

Archeologienota Nivelleren akkerland - heraanleg waterput te Roeselare

Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2020F50

Landschappelijk bodemonderzoek - 2020G254

RAAP

Colofon

Titel: Archeologienota Nivellieren akkerland - heraanleg waterput te Roeselare (Archeologisch Vooronderzoek)

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2020F50

Landschappelijk bodemonderzoek – 2020G254

Versie: 28-08-2020

Auteur(s): I. Depaepe, J. Velleman

Projectleider: M. Van de Vijver

Aardkundige: J. Velleman

Raaproject: ROIZ01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: Erkend Onroerend Erfgoedgemeente

RAAP België BV

Begoniastraat 13

9810 Eke

Telefoon 09/311 56 20

E-mail: raap@raap.be

Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2020

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Gemotiveerd advies – geen vervolg	4
1.1 Samenvatting van het vooronderzoek	4
1.2 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	5
1.3 De aan-/afwezigheid van een archeologische site	5
1.4 Impactbepaling.....	5
2 Programma van maatregelen	7

1 Gemotiveerd advies – geen vervolg

1.1 Samenvatting van het vooronderzoek

RAAP België voerde een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied tussen de Izegemse aardeweg en Beverse aardeweg te Beveren (Roeselare). Dit gebeurde in functie van het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

Het archeologisch vooronderzoek had tot doel na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten in het bodeminterval van de geplande werken. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied, alsook werden er landschappelijke boringen uitgevoerd. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Het bureauonderzoek gaf aan dat het projectgebied zich situeert op een landschappelijk interessante locatie, meer specifiek in de vallei van een waterloop, omgeven door heuvelruggen. Het projectgebied ligt op de valleiflank en is gekenmerkt door de aanwezigheid van bolle akkers. Het bodemtype betreft overwegend een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Archeologische vindplaatsen in de omgeving zijn schaars, maar wijzen op activiteit sinds het mesolithicum en ingebruikname van het gebied sinds de Romeinse tijd, met een duidelijk zwaartepunt in de late middeleeuwen. Ook blijkt uit informatie van de regio-specialist kans op aantreffen van sporen uit de Wereldoorlogen. Voor het projectgebied kan er op basis van het bureauonderzoek niet definitief vastgesteld worden of er archeologisch erfgoed aanwezig is in de ondergrond of niet. Daarom werd er verder vooronderzoek geadviseerd, in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek. De opzet is om een betere inschatting te kunnen maken van het archeologisch potentieel van deze zones, op basis van de vastgestelde bodemopbouw en -gaafheid.

Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan dat de bodemopbouw van de onderzoekslocatie ter hoogte van de akkers bestaat uit een vrij dikke ploeglaag van 40 à 60 cm dikte, die soms daaronder gevolgd wordt door een tweede ploeglaag tot op 70 à 90 cm-mv. Er zijn eveneens aanwijzingen voor dichtgeslibde perceelgrachten, waardoor het geheel, samen met het microreliëf, te beschrijven valt als bolle akkers. Onder deze bouwvoor is er eolische lichte zandleem aanwezig van het laat-weichseliaan tot vroeg-holoceen. Deze eolische afzettingen kunnen zowel sporensites als steentijdartefactensites herbergen, maar zullen niet verstoord worden door de geplande nivelleringswerkzaamheden.

Ter hoogte van de beek is er sprake van een fluviatiele facies, die naar boven toe natuurlijke dichtslibbing vertoont. Op 60 à 70 cm-mv is er een contact tussen overstromingsafzettingen met daarboven colluviale afzettingen, wat een potentieel archeologisch niveau vormt voor sporensites met lage trefkans. De geplande aanleg van het spaarbekken zal dit niveau verstoren, maar is zodanig beperkt in omvang dat ze een laag potentieel op kenniswinst biedt.

Er dringen zich geen verdere onderzoeksinspanningen op.

1.2 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tijdens het bureauonderzoek (2020F50) en het daarop volgende landschappelijk bodemonderzoek (2020G254) zijn de noodzakelijke landschappelijke, archeologische en historische data geraadpleegd. Op basis van deze gegevens is een uitspraak gedaan worden over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd.

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten (zie § 1.4).

1.3 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied een matige archeologische verwachting kent voor zowel steentijdartefactensites als sporensites. Het bureauonderzoek gaf aan dat het projectgebied zich situeert op een landschappelijk interessante locatie, meer specifiek in de vallei van een waterloop, omgeven door heuvelruggen. Het bodemtype betreft overwegend een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Archeologische vindplaatsen in de omgeving zijn schaars, maar wijzen op activiteit sinds het mesolithicum en ingebruikname van het gebied sinds de Romeinse tijd, met een duidelijk zwaartepunt in de late middeleeuwen. Ook blijkt uit informatie van de regiospecialist kans op aantreffen van sporen uit de Wereldoorlogen. Voor het projectgebied kon er op basis van het bureauonderzoek niet definitief vastgesteld worden of er archeologisch erfgoed aanwezig is in de ondergrond of niet. Daarom werd er verder vooronderzoek geadviseerd, in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek.

Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan dat de onderzoekslocatie ter hoogte van de akkers bestaat uit een vrij dikke ploeglaag van 40 à 60 cm dikte, die soms daaronder gevolgd wordt door een tweede ploeglaag tot op 70 à 90 cm-mv. Er zijn eveneens aanwijzingen voor dichtgeslibde perceelgrachten, waardoor het geheel, samen met het microreliëf, te beschrijven valt als bolle akkers. Onder deze bouwvoor is er eolische lichte zandleem aanwezig van het laat-weichseliaan tot vroeg-holoceen. Deze eolische afzettingen kunnen zowel sporensites als steentijdartefactensites herbergen. Ter hoogte van de beek is er sprake van een fluviatiele facies, die naar boven toe natuurlijke dichtslibbing vertoont. Op 60 à 70 cm-mv is er een contact tussen overstromingsafzettingen met daarboven colluviale afzettingen, wat een potentieel archeologisch niveau vormt.

1.4 Impactbepaling

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten indien met volgende zaken rekening wordt gehouden:

Het nivelleren van de bolle akkers dient te gebeuren zodanig dat de opgebrachte grond depressies aanvult tot de toppen van de bestaande bolle akkers. Bij het inwerken van de grond zal er een maximale ploegdiepte van 30 cm gerespecteerd worden. Deze methode zorgt ervoor dat de

ondergrens van de ploeglaag niet verder zal verdiepen en dat het bodemarchief ook in de toekomst bespaard zal blijven van ploegverstoringen (zie het Verslag van Resultaten, figuren 38 en 39).

Het graven van het spaarbekken (tot 3,10 m-mv) zal het potentieel archeologisch niveau verstoren. Echter, deze zone is beperkt in dimensies (80 m x 16 à 30 m; 1916 m²) en ligt geheel tegen de beek. Voor artefactensites in de verwachting nihil, gezien dit zich in fluviaatiele afzettingen bevindt en ook voor sporensites is er een lage verwachting. Bovendien wordt er slechts een smalle strook verstoord, wat betekent dat zelfs wanneer er archeologische resten aanwezig zijn, deze niet geheel in context beschouwd zouden kunnen worden. De combinatie van beperkte bodemleesbaarheid, matige trefkans en het smalle langgerekte karakter van de geplande bodemingreep, resulteert in het besluit dat de impact van de geplande bodemingrepen eerder beperkt is, en een ruimtelijke context om eventueel aanwezige archeologische sporen degelijk te interpreteren zeer beperkt is.

Na het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat de geplande ingrepen geen impact zullen hebben op potentieel archeologische vindplaatsen ter hoogte van de bolle akkers, en dat er geen grote potentiële kenniswinst is ter hoogte van de beek. Er worden **geen verdere maatregelen** geadviseerd.

2 Programma van maatregelen

Er wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.